

 <p>Landstinget DALARNA</p> <p>Ägare: Smittskydds-enheten Vårdhygien</p>	<p>Dokumentets Titel Hygienregler för Landstinget Dalarna</p>	
<p>Framtaget av (förf) Anders Lindblom Marianne Janson Annika Blomkvist</p>	<p>Dokumentkategori: PM</p>	<p>Version 2</p>
<p>Gäller för: Landstinget Dalarna</p>	<p>Godkänt av Ulf Hållmarker</p>	<p>Gäller fr.o.m. – t.o.m. 2007-12-21 – 2014-12-31</p>

Ledningens ansvar

Ansvaret för att dessa hygienregler är möjliga att följa, åvilar enligt arbetsmiljölagen arbetsledningen på alla nivåer. Landstinget Dalarna förbinder sig att tillhandahålla arbets- och skyddskläder, handdesinfektionsmedel, väggklockor med sekundvisare, värdefack och klädsåp för alla anställda, så att dessa hygienregler blir möjliga att genomföra.

Den anställdes ansvar

Den anställda är enligt arbetsmiljölagen skyldig att följa gällande föreskrifter och att använda den personliga skyddsutrustning som behövs. Anställd kan själv bära på infektioner som kan smitta vårdtagare eller arbetskamrater. Den som vårdas är på grund av sjukdom, ålder eller behandling är mer infektiöskänslig än friska arbetskamrater. Händer, kläder, hår och smycken kan utgöra smittvägar för indirekt kontaktsmitta. Den som arbetar i vården ska därför alltid vara noga med sin personliga hygien. Läs mer om multiresistenta bakterier, diarré och andra infektioner i ”PM och anvisningar” som finns på Smittskydd/Vårdhygiens hemsida.

Arbetsdräkt

Alla personalkategorier ska använda kortärmad arbetsdräkt vid patientkontakt. Arbetsdräkten är som regel byxor och blus och används endast på arbetsplatsen. Arbetsdräkten ska bytas dagligen och/eller då den blivit våt eller synligt förorenad. Arbetsdräkten tillhandahålls av arbetsgivaren och ska tvättas vid minst +60°C. Arbetsgivaren ansvarar för tvätt av arbetsdräkten. Kortärmad ren tröja/skjorta får användas under arbetsdräkten. Överplagg med lång ärm såsom läkarrock, värmejacka bör inte användas i patientnära vårdarbete. Om sådant plagg måste bäras, får ärmen högst nå till armbågen.

Hår och skägg

Långt hår och skägg ska fästas upp vid arbete i vården. Håret kan vara en smittväg för indirekt kontaktsmitta. Den som är bärare av stafylokocker kan även sprida smitta via hårstrån. Huvudduk ska fästas upp och tvättas dagligen. På vissa arbetsplatser som storkök, operationssal och sterilcentral krävs hårskydd.

Smycken

Ringar, armband och armbandsur får inte användas i samband med vårdarbete. De samlar bakterier och förhindrar god handhygien. De kan även skada patienten. Örhängen och andra smycken i piercade hål kan användas om de inte dinglar ner i arbetsfältet. Piercing är en risk för kontaktsmitta via händerna om hålet är infekterat, men utgör ingen påvisad smittrisk om hålet är läkt. Kontakta arbetsledningen för bedömning.

Basala hygienrutiner

Begreppet *barriärvård* utgår, eftersom det gav upp till många missförstånd.

Basala hygienrutiner ska gälla överallt där vård och omsorg bedrivs.

Syftet är att förhindra smitta

- från patient till personal och från personal till patient
- *direkt kontaktsmitta*
- mellan patienter via personalens händer och kläder
- *indirekt kontaktsmitta*

I basala hygienrutiner ingår

- handhygien, dvs alltid handdesinfektion och ibland handtvätt
- ibland handskar
- skyddskläder: plastförkläde eller skyddsrock
- ibland stänkskydd: visir eller skyddsglasögon och munskydd.

Handhygien

Ringar, armband eller armbandsur får inte användas. De samlar mikroorganismer och hindrar god handhygien. Håll naglarna korta och använd inte färgat nagellack eller lösnaglar. Långa, vassa naglar riskerar att orsaka hål i handskar och färgat nagellack kan dölja smuts. Använd vid behov handbalsam för att förebygga torra och nariga händer. Handbalsam används i samband med längre raster eller på fritiden samt efter arbetspassets slut.

Handdesinfektion

Desinfektera händerna med alkoholbaserat handdesinfektionsmedel före patientkontakt och före rent arbete. Desinfektera händerna efter patientkontakt, efter smutsigt arbete och efter användning av handskar. Kupa handen och fyll den med handdesinfektionsmedel. Gnid in medlet överallt på händerna. Börja med fingertopparna, mellan fingrarna och i tumgreppet. Avsluta med underarmarna. Fortsätt gnida tills alkoholen har dunstat och huden åter känns torr.

Handtvätt

Tvätta händerna med ren flytande tvål endast när händerna är synligt smutsiga, efter toalettbesök och före hantering av livsmedel. Torka ordentligt torrt med fabriksrent papper. Avsluta med handdesinfektion.

Vid calicivirusutbrott skall handtvätt föregå handdesinfektion, på grund av oklarheter beträffande calicivirusets känslighet mot desinfektionsmedel.

Handskar

Använd alltid handskar vid kontakt med urin, avföring, blod, sår och sekret. Kasta handskarna direkt efter användning. Desinfektera händerna efteråt.

Tänk på att handskar blir förorenade utanpå och då sprider smitta på samma sätt som den obehandskade handen

Byt handskar mellan patienterna och mellan olika arbetsmoment.

Välj rätt handske för det arbete du utför och de kemikalier du arbetar med. Händerna ska inte utsättas för handskar under längre tid och oftare än nödvändigt, eftersom risken för kontakteksem då ökar. Ur allergisympunkt är handskar av plast att föredra. När naturgummi/latexhandskar används ska de vara av god kvalitet och ha låga halter av allergiframkallande ämnen. Operationshandskar och undersökningshandskar av latex ska vara opudrade. Vissa handskar har begränsad hållbarhet och ska förvaras svalt. Läs på förpackningen

Skyddskläder

Engångs plastförkläde eller skyddsrock ska användas vid kroppskontakt med patienten eller patientens säng och då smutsiga föremål hanteras. Exempel på detta är bäddning, personlig omvårdnad, invasiva undersökningar och behandlingar. Vid arbete där du riskerar att bli våt, använd plastförkläde eller skyddsrock av vätskeavvisande/vätsketätt material. Plastförklädet är patientbundet och är av engångstyp. Skyddsrocken är patientbunden. Den byts dagligen och då den blivit synligt smutsig eller fuktig.

Stänkskydd

Använd visir eller skyddsglasögon och munskydd som stänkskydd vid arbete som medför risk för stänk mot ansiktet.

Vårdrum, undersökningsrum

Handdesinfektionsmedel i originalflaska ska finnas vid varje patientplats. Tvättställ och klocka med sekundvisare ska finnas i varje vård- och undersökningsrum.

Personalmatsal, restaurang

Operationsarbetsdräkt får inte användas i matsal

Smittsamma patienter

För särskilt smittsamma patienter finns lokala anvisningar, se Smittskydd/Vårdhygiens sida på intranätet.